Barcelona
BIMSA, Barcelona d'Infraestructures Municipals

Informe jurídic relatiu a la necessitat d'adjudicar a COPISA CONSTRUCTORA PIRENAICA, SA

Serveis de control d'accessos, vigilància, coordinació i manteniment d'espais per a l'Equipament al carrer Alfons el Magnànim 59, al districte de Sant Martí, Barcelona, amb mesures de contractació pública sostenible.

Exp. núm. 610.2026.139

ANTECEDENTS

Mitjançant sol·licitud d'inici d'expedient de data 17 de setembre de 2026 del Departament Tècnic d'Edificació de BIMSA, es sol·licita la contractació del contracte de referència, amb un pressupost base de licitació de 26.998,10 euros (IVA exclòs); un valor estimat del contracte de 32.397,72 euros (IVA exclòs); i una durada del contracte de 10 setmanes.

CONSIDERACIONS JURÍDIQUES

Primera.- Regulació legal del procediment negociat sense publicitat a la Llei 9/2017, de 8 de novembre, de Contractes del Sector Públic (en endavant, LCSP).

La LCSP estableix els principis rectors de la contractació pública, articulant l'adjudicació dels contractes públics sota els principis de publicitat, lliure concurrència, igualtat de tracte i no discriminació, entre d'altres.

No obstant això, la Llei estableix una excepció als principis de la contractació, el procediment negociat sense publicitat regulat a l'article 168 de la LCSP. Aquest procediment, en tant que suposa una limitació dels principis de la contractació pública, la doctrina ha establert que la seva aplicació té caràcter excepcional i només resulta procedent quan concorren les causes taxades previstes a la Llei.

Als efectes que ara interessa, estableix l'article 168 de la LCSP que:

> "*Els òrgans de contractació poden adjudicar contractes utilitzant el procediment negociat sense la publicació prèvia d'un anunci de licitació únicament en els casos següents:*
>
> *a) En els contractes d'obres, subministraments, serveis, concessió d'obres i concessió de serveis, en els casos en què:*
>
> *2n. Quan les obres, els subministraments o els serveis només es puguin encomanar a un empresari determinat, per alguna de les raons següents: que el contracte tingui per objecte la creació o adquisició d'una obra d'art única no integrant del patrimoni històric espanyol o actuació artística única; que no hi hagi competència per raons tècniques; o*

> *que sigui procedent la protecció de drets exclusius, inclosos els drets de propietat intel·lectual i industrial."*

Aquest procediment que deriva de la normativa europea[1], es configura com una excepció dels principis de publicitat, lliure concurrència i igualtat de tracte i no discriminació, que s'ha d'utilitzar amb caràcter excepcional. Derivat d'aquesta excepcionalitat, cal que l'òrgan de contractació justifiqui i acrediti que és impossible promoure la concurrència perquè objectivament només existeix una empresa que pugui encarregar-se de l'execució del contracte, i no es pot considerar que concorri una raó tècnica determinant de l'exclusivitat quan, a més d'existir alternatives o substituts raonables en el mercat, l'exclusivitat sigui conseqüència d'una restricció artificial dels paràmetres de la contractació, exigint en els plecs uns requisits tècnics que només pot complir una empresa determinada. Així, en quant a la necessitat de motivació d'aquesta exclusivitat, s'ha pronunciat la **Sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea, de 14 de setembre de 2004, a l'assumpte Comissió/Itàlia, C-385/02, segons la qual**:

> *"el artículo 7, apartado 3, letra b), de la Directiva autoriza el recurso al procedimiento negociado, sin publicación previa de un anuncio de licitación, para las obras cuya ejecución, por razones técnicas, sólo puede encomendarse a un empresario determinado. Las disposiciones del artículo 7, apartado 3, de la Directiva que autorizan excepciones a las normas que pretenden garantizar la efectividad de los derechos reconocidos por el Tratado CE en el sector de los contratos públicos de obras, deben ser objeto de una interpretación estricta, y la carga de la prueba de que existen realmente las circunstancias excepcionales que justifican la excepción incumben a quien quiera beneficiarse de ellas (véanse, en este sentido, las sentencias de 18 de mayo de 1995, Comisión/Italia, C-57/94, Rec. p. I-1249, apartado 23, y de 28 de marzo de 1996, Comisión/Alemania, C318/94, Rec. p. I-1949, apartado 13). De ello se desprende que las autoridades italianas deben probar que existían razones técnicas que hacían necesaria la adjudicación de los contratos públicos controvertidos al empresario encargado del contrato inicial".*

Així, la doctrina dels tribunals contractuals i la jurisprudència és unànime quan entén que l'aplicació del procediment negociat sense publicitat, en tant que suposa una limitació als principis de publicitat i concurrència, té caràcter excepcional i només resulta procedent quan concorren les causes taxades previstes a la llei, que són d'interpretació estricta i s'han de justificar degudament en l'expedient (resolucions 162/2019, 13/2019 i 32/2018 TCCSP i resolució 33/2018 TACRC).

---

[1] Directiva 2014/24/UE del Parlamento Europeo y del Consell, de 26 de febrer de 2014, sobre contractació pública i per la qual es deroga la Directiva 2004/18/CE. Considerant 50:

> *"En razón de sus efectos perjudiciales sobre la competencia, los procedimientos negociados sin publicación previa de un anuncio de licitación deben utilizarse únicamente en circunstancias muy excepcionales. Las excepciones deben limitarse a aquellos casos en que la publicación no sea posible, bien por razones de extrema urgencia provocada por acontecimientos imprevisibles y no imputables al poder adjudicador, bien cuando esté claro desde el principio que la publicación no generaría más competencia o mejores resultados de contratación, por ejemplo porque objetivamente solo haya un operador económico que pueda ejecutar el contrato. Este es el caso de las obras de arte en las que la identidad del artista determina intrínsecamente el valor y el carácter únicos del propio objeto artístico. La exclusividad puede también surgir por otros motivos, pero solo las situaciones de exclusividad objetiva pueden justificar el recurso al procedimiento negociado sin publicación, siempre que la situación de exclusividad no haya sido creada por el propio poder adjudicador con vistas al futuro procedimiento de contratación".*

El citat considerant 50 de la Directiva cita exemples de possibles raons tècniques, com "*la práctica imposibilidad técnica de que otro operador económico alcance los resultados necesarios o la necesidad de utilizar conocimientos técnicos, herramientas o medios específicos que solo estén a disposición de un único operador económico*" o "*los requisitos específicos en materia de interoperabilidad o de seguridad que deban cumplirse a fin de garantizar la idoneidad de las obras, suministros o servicios que vayan a contratarse*".

En definitiva, la procedència d'utilitzar el procediment negociat sense publicitat per raons d'exclusivitat tècnica respondrà a la necessitat de realitzar una valoració casuística que permeti comprovar que en el cas concret concorren els requisits exigits per la normativa d'aplicació de manera que s'hagi justificat que no hi ha cap altra alternativa, definint-se les raons tècniques que impedeixin que cap altre operador econòmic assoleixi els resultats necessaris o que existeixi la necessitat d'utilitzar coneixements tècnics, eines o mitjans específics dels quals tan sols en disposa un únic operador econòmic. En altres paraules, el recurs al procediment negociat sense publicitat només és possible quan d'acord amb l'objecte del contracte les obres que es volen contractar només pot ser ofert per una determinada empresa. En el mateix sentit, quan per obtenir el que es vol no existeix alternativa raonable en el mercat, i la determinació de l'objecte del contracte no es conseqüència d'una voluntària configuració artificial per tal de justificar la impossibilitat de concurrència.

De la mateixa forma s'ha pronunciat la Sala del Contenciós Administratiu, del **Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en la seva Sentència de data 9 de març de 2016,** en la que s'al·ludeix a la idea del caràcter excepcional i taxat del procediment negociat sense publicitat, la qual cosa exigeix que la seva utilització es fonamenti en la concurrència i acreditació, clara i manifesta, de que es dona el supòsit de fet d'exclusivitat o de raons impeditives de la concurrència que duguin a terme l'excepció de licitació oberta o restringida.

Atenent als criteris anteriorment exposats, cal ara examinar si en el present supòsit es pot justificar l'existència de raons tècniques que impedeixen que cap altre operador pugui assolir el resultat esperat que impliquin que únicament hi ha un operador que pot executar els treballs objecte de licitació.

Segona.- Exclusivitat de l'empresa COPISA CONSTRUCTORA PIRENAICA, SA, per a la contractació del Serveis de control d'accessos, vigilància, coordinació i manteniment d'espais per a l'Equipament al carrer Alfons el Magnànim 59, al districte de Sant Martí, Barcelona, amb mesures de contractació pública sostenible.

De conformitat amb l'informe tècnic del Departament d'Edificació que consta en l'expedient es justifica la necessitat de contractar a COPISA CONSTRUCTORA PIRENAICA, SA per a l'execució dels treballs de referència per donar continuïtat a les OBRES DE CONSTRUCCIÓ D'UN EQUIPAMENT PÚBLIC AL CARRER ALFONS EL MAGNÀNIM 59, AL DISTRICTE DE SANT MARTÍ DE BARCELONA - LOT 1 :OBRES EQUIPAMENT ALFONS EL MAGNÀNIM 59, adjudicades a aquesta empresa i que s'estan executant, atès que tot i trobar-se materialment finalitzades, no és possible procedir a la seva recepció per causes alienes al contractista.

Aquesta situació sobrevinguda obliga a garantir, durant el període transitori fins a la recepció formal, la vigilància, coordinació i manteniment dels espais, amb la finalitat de preservar la integritat de l'obra i assegurar el correcte funcionament dels elements executats.

En el present cas, concorren aquestes circumstàncies previstes a l'article 168.a).2 de la Llei de Contractes del Sector Públic, esmenades en l'apartat anterior, per poder recórrer al procediment negociat sense publicitat quan les obres, serveis o subministraments només puguin ser encomanats a un empresari determinat per raons tècniques o per l'absència de competència per motius objectius, sempre que no existeixi una alternativa o substitut raonable. En concret, el procediment es justifica pels motius següents:

1. Raons tècniques i inexistència d'alternativa raonable

   - Continuïtat tècnica i coneixement de l'obra:
     L'actual adjudicatari disposa d'un coneixement integral i detallat de l'obra executada (instal·lacions, materials, incidències i estat real), fet que resulta imprescindible per garantir una correcta vigilància i manteniment. La incorporació d'un tercer operador requeriria un procés d'anàlisi i aprenentatge que podria comprometre la seguretat i l'eficiència de les actuacions.

   - Interferència en el règim de garanties i responsabilitats:
     Segons el règim de responsabilitat del contractista previst a la LCSP (articles 210 i concordants), la intervenció d'un tercer podria desdibuixar la imputació de responsabilitats en cas de defectes o patologies, dificultant la correcta aplicació de les garanties de l'obra.

   - Absència d'alternativa viable sense perjudici per a l'interès públic:
     La substitució del contractista implicaria riscos operatius, possibles danys a les instal·lacions i un increment de costos, així com eventuals conflictes jurídics sobre la responsabilitat de les actuacions realitzades durant aquest període.

2. Eficiència econòmica i principi de bona administració

   D'acord amb l'article 1 de la Llei de Contractes del Sector Públic, la contractació pública ha de garantir l'ús eficient dels fons públics. En aquest sentit:

   - Es minimitzen riscos de deteriorament de l'obra ja executada.
   - Es garanteix una resposta immediata davant incidències.

3. Caràcter sobrevingut i temporal (article 29 LCSP)

   La necessitat de contractació deriva d'una circumstància sobrevinguda no prevista inicialment i aliena al contractista, i té caràcter estrictament temporal, limitant-se al període imprescindible fins a la recepció de l'obra, d'acord amb el que estableix l'article 29 de la Llei de Contractes del Sector Públic pel que fa a la durada dels contractes.

4. No alteració de les condicions essencials del contracte inicial

Aquesta contractació no suposa una modificació substancial del contracte d'obres, sinó una nova necessitat funcional diferenciada, vinculada a la fase prèvia a la recepció, que no altera l'objecte ni les condicions essencials de l'adjudicació inicial (articles 203 i següents de la Llei de Contractes del Sector Públic).

CONSIDERACIONS FINALS

Per tot l'exposat, es considera acreditada la concurrència de les circumstàncies previstes a l'article 168.a).2 de la LCSP, que justifiquen la contractació mitjançant procediment negociat sense publicitat amb l'actual adjudicatari de les obres, **COPISA CONSTRUCTORA PIRENAICA,SA**, atesa la inexistència d'alternativa raonable i la necessitat de garantir la correcta conservació i gestió de l'obra fins a la seva recepció formal.

Per tot l'esmenat, qui subscriu,

INFORMA favorablement l'aplicació del procediment negociat sense publicitat per a la contractació del Control d'accessos, vigilància, coordinació i manteniment d'espais en el marc de les obres executades per COPISA en l'equipament del carrer Alfons el Magnànim 59, al districte de Sant Martí, Barcelona, amb mesures de contractació pública sostenible, amb expedient número 610.2026.139, així com el contingut i prescripcions del Plec de Clàusules Administratives Particulars que regeix la licitació, atès que els mateixos estan conformes amb la legislació de contractes.

Barcelona, a la data de la signatura electrònica.

Laura Gascons Mèlich
Cap de Contractació d'Edificació